
CUPRINS

Cuvânt introductiv	5
---------------------------	---

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE ÎN TEORIA GENERALĂ A

DREPTULUI	7
------------------	---

1. Despre știință	7
2. Știința dreptului în sistemul științelor sociale	8
3. Sistemul științei dreptului (științelor juridice)	10
4. Teoria generală a dreptului. Locul și rolul său în sistemul științei dreptului	11
5. Predarea Teoriei dreptului în România	13
6. Definiția Teoriei generale a dreptului	13
7. Obiectul specific al Teoriei generale a dreptului	14
8. Științele juridice istorice	16
9. Științele juridice de ramură	16
10. Științele ajutătoare (participative)	18
11. Concluzii	19

CAPITOLUL II

METODOLOGIA JURIDICĂ	20
-----------------------------	----

1. Noțiunea metodologiei juridice	20
2. Metoda logică de cercetare juridică	20
3. Metoda comparativă de cercetare juridică	21
4. Metoda istorică de cercetare juridică	27
5. Metoda sociologică de cercetare juridică	29
6. Metoda cantitativă de cercetare juridică	31
7. Concluzii	32

CAPITOLUL III

CONCEPTUL DREPTULUI	33
----------------------------	----

A. Accepțiunile noțiunii de „drept”	33
B. Dimensiunea morală a dreptului	35
C. Originea și apariția dreptului. Dimensiunea istorică a dreptului	35
Primele legiuiiri	37
D. Dimensiunea socială a dreptului	41
E. Esența dreptului	43
F. Conținutul dreptului	44
G. Forma dreptului	45
H. Definiția dreptului	45

CAPITOLUL IV

FACTORII DE CONFIGURARE A DREPTULUI. TIPOLOGIA

DREPTULUI	47
1. Factorii de configurare a dreptului	47
a) Cadrul natural	47
b) Cadrul economic, social și politic național	52
c) Cadrul economic, social și politic regional și internațional	57
d) Factorul uman	58
e) Teorii juridice cu privire la factorii de configurare și evoluție a dreptului	59
2. Tipologia dreptului	61
A. Marele sistem de drept romano-germanic	62
a) Sistemul juridic francez	63
b) Sistemul juridic german	63
c) Sistemul de drept scandinav	65
B. Marele sistem de common-law (dreptul anglo-saxon)	65
C. Sisteme juridice religioase și tradiționale	68
D. Sistemul de drept al comunităților europene (dreptul comunitar)	71
E. Dreptul din Rusia, Japonia și China	72

CAPITOLUL V

DREPTUL ȘI STATUL	81
1. Noțiunea statului	81
2. Apariția statului	81
3. Statul la începutul mileniului III	86
4. Puterea de stat	90
5. Funcțiile statului	93
6. Forma statului	94
7. Structura de stat	96
8. Regimul politic	96
9. Corelația ideologie, doctrină politică, stat, drept	98

CAPITOLUL VI

PRINCIPIILE DREPTULUI	102
I. Introducere în studiul principiilor dreptului	102
1. Noțiune	102
2. Delimitare	103
3. Clasificarea principiilor dreptului	104
4. Caracteristicile principiilor fundamentale ale dreptului	104
II. Prezentarea principiilor fundamentale ale dreptului	105
1. Principiul asigurării bazelor legale de funcționare a statului (principiul legalității)	105
2. Principiul libertății și egalității	105

3. Principiul responsabilității -----	107
4. Principiul dreptății, al echității și justiției -----	108
III. Principiile ramurilor de drept -----	109
1. Principiile dreptului internațional -----	109
2. Principiile dreptului civil român -----	110
3. Principiile dreptului penal român -----	110
4. Principiile dreptului procesual penal român -----	111
5. Principiile dreptului familiei -----	111
6. Principiile dreptului comunitar -----	112

CAPITOLUL VII

FUNCȚIILE DREPTULUI -----	115
1. Noțiunea funcțiilor dreptului -----	115
2. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului -----	115
3. Considerații privind funcțiile unor ramuri ale dreptului -----	119

CAPITOLUL VIII

DREPTUL ÎN SISTEMUL NORMATIV SOCIAL -----	120
1. Considerații generale despre conduita umana în contextul social -----	120
1.1. Privire generală asupra realității sociale -----	121
2. Sistemul normelor sociale -----	126
3. Dreptul și religia -----	136

CAPITOLUL IX

NORMA JURIDICĂ -----	145
1. Definiția normei juridice -----	145
2. Scopul normei juridice -----	145
3. Trăsăturile caracteristice ale normei juridice -----	145
4. Structura normei juridice -----	150
5. Clasificarea normelor juridice -----	154
6. Acțiunea normei juridice -----	157
7. Precizări în legătură cu normele juridice din unele ramuri de drept -----	168

CAPITOLUL X

IZVOARELE DREPTULUI -----	170
1. Considerații generale despre izvoarele dreptului -----	170
2. Prezentarea izvoarelor formale ale dreptului -----	172
3. Izvoarele dreptului românesc după Revoluția din Decembrie 1989 -----	185
4. Izvoarele principalelor ramuri de drept -----	186

CAPITOLUL XI

TEHNICA ELABORĂRII ACTELOR NORMATIVE -----	189
1. Considerații introductive -----	189
2. Noțiunea tehnicii juridice -----	189

3. Tehnica legislativă -----	191
4. Etapele elaborării actelor normative -----	198
5. Părțile constitutive ale actului normativ -----	201
6. Structura actului normativ -----	204
7. Tehnica sistematizării actelor normative -----	204
8. Probleme actuale ale tehnicii legislative în Europa -----	208
9. Despre vocabularul juridic și limbajul juridic -----	210

CAPITOLUL XII

REALIZAREA DREPTULUI -----	214
1. Considerații introductive -----	214
2. Formele realizării dreptului -----	215

CAPITOLUL XIII

INTERPRETAREA NORMELOR JURIDICE -----	229
1. Noțiuni introductive -----	229
2. Definiția interpretării normelor juridice -----	230
3. Felurile (formele) interpretării normelor juridice -----	231
4. Metodele interpretării normelor juridice -----	232
5. Rezultatele interpretării normelor juridice -----	238
6. Interpretarea normelor juridice specifice unor ramuri de drept -----	239

CAPITOLUL XIV

RAPORTUL JURIDIC -----	243
1. Definiția raportului juridic -----	243
2. Premisele raportului juridic -----	243
3. Trăsăturile caracteristice ale raportului juridic -----	244
4. Subiectele raportului juridic -----	245
5. Conținutul raportului juridic -----	250
6. Obiectul raportului juridic -----	251
7. Faptul juridic -----	251
8. Particularități ale raporturilor juridice de ramură -----	253

CAPITOLUL XV

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ -----	257
1. Considerații generale -----	257
2. Definiție -----	257
3. Condițiile răspunderii juridice -----	258
4. Principiile generale ale răspunderii juridice -----	259
5. Funcțiile răspunderii juridice -----	260
6. Forme specifice ale răspunderii juridice -----	260

CAPITOLUL XVI

ASISTENȚA JURIDICĂ	269
1. Definiție	269
2. Conținutul asistenței juridice	269
3. Trăsăturile asistenței juridice	269
4. Asistența juridică din perspectiva drepturilor omului cuprinse în documentele internaționale	270
5. Asistența juridică în procesul penal	271

CAPITOLUL XVII

SISTEMUL DREPTULUI	273
1. Noțiunea sistemului dreptului	274
2. Cum este construit sistemul dreptului	274
3. De ce este necesar studiul sistemului dreptului	276
4. Securitatea juridică și complexitatea dreptului	277

CAPITOLUL XVIII

INTRODUCEREA ÎN DREPTUL UNIUNII EUROPENE	292
1. Preliminare	292
2. Funcțiile fundamentale ale U.E.	292
3. Obiectivele fundamentale ale U.E.	292
4. Principiile fundamentale ale Uniunii Europene în domeniul exercitării competențelor	293
5. Competențele Uniunii Europene	293
6. Instituțiile Uniunii Europene	294
7. Izvoarele dreptului Uniunii Europene	296
8. Domeniile cooperării judiciare	297

CAPITOLUL XIX

DREPTUL ȘI STATUL ÎN AMERICA	301
1. Scurt istoric	301
2. Constituția Statelor Unite ale Americii	302
3. Puterea legislativă	303
4. Puterea executivă	305
5. Puterea judecătorească	308
6. Guvernarea statală	308
7. Religia în Statele Unite ale Americii	311
I. Plantarea creștinismului american	311
II. Educația în colonii	316
III. Marea trezire	317
IV. Bisericile și revoluția americană	319

CAPITOLUL XX	
PERSONALITĂȚI CELEBRE ALE DREPTULUI	322
CAPITOLUL XXI	
TESTE	331
Răspunsuri	350
ANEXA 1	
CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE ALE UNIUNII	
EUROPENE	353
GLOSAR SELECTIV	367
SINTEZE	
ACCEȚIUNILE TERMENULUI „DREPT”	381
BIBLIOGRAFIE	395